

Euroopa Liidu
Nõukogu

Brüssel, 17. mai 2018
(OR. en)

Institutsioonidevaheline
dokument:
2018/0166 (APP)

8354/1/18
REV 1

CADREFIN 36
RESPR 2
POLGEN 50
FIN 342

ETTEPANEK

Komisjoni dok nr: COM(2018) 322 final/2

Teema: Ettepanek: NÕUKOGU MÄÄRUS, millega määratakse kindlaks
mitmeaastane finantsraamistik aastateks 2021-2027

Käesolevaga edastatakse delegatsioonidele dokument COM(2018) 322 final/2.

Lisatud: COM(2018) 322 final/2

Brüssel, 15.5.2018
COM(2018) 322 final/2

2018/0166 (APP)

CORRIGENDUM

Annule et remplace le document COM(2018) 322 final du 2 mai 2018.
Concerne toutes les versions linguistiques: modification de l'acronyme.

Ettepanek:

NÕUKOGU MÄÄRUS,

millega määratakse kindlaks mitmeaastane finantsraamistik aastateks 2021–2027

SELETUSKIRI

1. ETTEPANEKU TAUST

Euroopa Liidu toimimise lepingu (edaspidi „alusleping“) artiklis 312 on sätestatud, et mitmeaastane finantsraamistik määratakse kindlaks ühehäälselt vastu võetud nõukogu määrusega. Finantsraamistikuga *määratakse kindlaks kulukohustuste assigneeringute iga-aastased piirmäärad iga kululiigi kohta ning maksete assigneeringute iga-aastane piirmäär ning kehtestatakse kõik muud sätted, mida on vaja iga-aastase eelarvemenetluse sujuvaks toimimiseks.*

Esimene mitmeaastane finantsraamistik (tol ajal nimetati seda finantsperspektiiviks) võeti vastu kolmkümmend aastat tagasi koos institutsioonidevahelist koostööd ja eelarvedistsipliini käsitlevate sätetega¹. See ja järgnevad finantsraamistikud aitasid iga-aastast eelarvemenetlust ja institutsioonidevahelist koostööd parandada ja lihtsustada, suurendades samal ajal eelarvedistsipliini ning mitmeaastaste programmide ja investeeringute rahastamise prognoositavust.

Asjaolu, et mitmeaastane finantsraamistik on sätestatud aluslepingus ja seega liidu esmases õiguses, annab tunnistust finantsraamistiku tähtsusest Euroopa Liidu eelarvestruktuuri nurgakivina.

Praegu kehtiv mitmeaastase finantsraamistiku määrus aastateks 2014–2020 võeti vastu 2. detsembril 2013². Samal päeval kiitsid Euroopa Parlament, nõukogu ja komisjon heaks institutsioonidevahelise kokkuleppe eelarvedistsipliini, eelarvealase koostöö ning usaldusväärse finantsjuhtimise kohta³. Finantsraamistiku määrust muudeti 2015. aastal⁴ kooskõlas selle artikli 19 sätetega, et võimaldada hilinevad programmitööd fondide puhul, mille eelarvet täidetakse koostöös liikmesriikidega, ja pärast määruse läbivaatamist muudeti seda teist korda 20. juunil 2017⁵.

Käesolevas seletuskirjas on põhitähelepanu pööratud nendele punktidele, mis on uued või mida komisjon soovib kehtiva finantsraamistiku määrusega võrreldes muuta, seda nii määruse ettepaneku puhul, millega määratakse kindlaks mitmeaastane finantsraamistik aastateks 2021–2027 (edaspidi „finantsraamistiku määrus“), kui ka eelarvealast koostööd ja usaldusväärset finantsjuhtimist käsitleva institutsioonidevahelise kokkuleppe eelnõu⁶ (edaspidi „uue kokkuleppe eelnõu“) puhul.

Ettepanekutes on aktide kohaldamise alguskuupäevana ette nähtud 1. jaanuar 2021 ja need on koostatud 27 liikmesriigist koosneva liidu jaoks, mis on kooskõlas Ühendkuningriigi teatega tema kavatsuse kohta astuda välja Euroopa Liidust ja Euratomist, tuginedes Euroopa Liidu lepingu artiklile 50, mille Ülemkogu sai 29. märtsil 2017.

¹ Parlamendi, nõukogu ja komisjoni 29. juunil 1988. aastal alla kirjutatud institutsioonidevaheline kokkuleppe eelarvedistsipliini ja eelarvemenetluse parandamise kohta (EÜT L 185, 15.7.1988, lk 33).

² ELT L 347, 20.12.2013, lk 884.

³ ELT C 373, 20.12.2013, lk 1.

⁴ ELT L 103, 22.04.2015, lk 1.

⁵ ELT L 163, 24.06.2017, lk 1.

⁶ COM(2018) 323, 2.5.2018.

2. UUS, TÄNAPÄEVANE EELARVE

2.1. Peamised poliitilised suunised

Finantsraamistiku määrase ettepanek ja uue kokkuleppe eelnõu on kooskõlas põhimõtete ja peamiste poliitiliste eesmärkidega, mis on esitatud 2. mail 2018. aastal vastu võetud komisjoni teatises „Tänapäevane eelarve liidu jaoks, mis hoiab, kaitseb ja avardeb võimalusi: mitmeaastane finantsraamistik aastateks 2021–2027“⁷. Eeskätt on nimetatud põhimõtteid ja eesmärke arvesse võetud finantsraamistiku kestuse ja poliitilisi prioriteete kajastava ülesehituse puhul, samuti suurema paindlikkuse vajaduse ja finantsraamistiku jaoks ettenähtud summade osas.

2.2. Finantsraamistiku ülesehitus ja ülemmäärad

Finantsraamistiku kulurubriikide ülesehitus vastab ettepaneku eesmärgile võtta vastu lihtsam ja läbipaistvam eelarve, mis on selgelt suunatud poliitiliste prioriteetide elluviimisele. Iga rubriigi alajaotusi ja nendesse kuuluvaid poliitikavaldkondi on üksikasjalikult kirjeldatud finantsraamistiku teatises.

Finantsraamistik on jagatud seitsmeks rubriigiks koos kolme vaheülemmääraga: „Majanduslik, sotsiaalne ja territoriaalne ühtekuuluvus“ II rubriigis, „Turuga seotud kulud ja otsetoetused“ III rubriigis ning „Institutsioonide halduskulud“ VII rubriigis (vt tabel käesoleva määrase lisas).

Selleks et toetada 27 liikmesriigiga liidu prioriteetseid tegevussuundi ja pidades silmas Euroopa Arengufondi lisandumist liidu eelarvesse, teeb komisjon ettepaneku, et 2021.–2027. aasta finantsraamistiku kulukohustuste ülemmäär on 1134,6 miljardit eurot 2018. aasta püsivhindades, mis vastab 1,11 %-le ELi kogurahvatulust, ja vastav maksete ülemmäär on 1104,8 miljardit eurot 2018. aasta püsivhindades, mis vastab 1,08 %-le ELi kogurahvatulust.

Koos käesoleva ettepanekuga teeb komisjon seadusandlikud ettepanekud liidu omavahendite süsteemi reformimiseks, mille hulka kuulub ettepanek Euroopa Liidu omavahendite süsteemi käsitleva nõukogu otsuse⁸ vastuvõtmiseks, millega suurendatakse iga-aastase omavahendite sissenõudmise ülemmäära 1,29 %-ni kogurahvatulust maksete puhul ja 1,35 %-ni kogurahvatulust kulukohustuste puhul. Suurendamise põhjuseks on suuremad maksevajadused, mis tulenevad Euroopa Arengufondi lisandumisest eelarvesse, ja uute prioriteetide rahastamine ning soov tagada samal ajal piisava kindlusvaru, selleks et liit oleks igas olukorras võimeline oma finantskohustusi täitma.

2.3. Paindlikkus

Kuigi finantsraamistiku eesmärk on tagada eelarvedistsipliin, peab see samal ajal olema piisavalt paindlik, et võimaldada vahendite tõhusat jaotamist ning liidul kiirelt reageerida ettenägematutele asjaoludele ja hädaolukordadele.

Mitmeaastase finantsraamistiku (2014–2020) esimestel aastatel pidi liit lahendama ootamatuid probleeme, mille enneolematu ulatus tulenes naaberriikide ebastabiilsusest ning sellega kaasnenud julgeolekuohust ja rändeliikumisest. Selleks et võtta kasutusele täiendavad rahalised vahendid nende probleemide lahendamiseks vajalike meetmete jaoks, kasutati palju

⁷ COM(2018) 321, 2.5.2018.

⁸ COM(2018) 325, 2.5.2018.

finantsraamistiku paindlikkuse võimalusi, eeskätt finantsraamistiku määrusega ettenähtud erivahendeid. See võimaldas liidul otsustavalt tegutseda, kuid pani eelarve paindlikkuse viimase piirini proovile.

Seetõttu uuriti 2014.–2020. aasta finantsraamistiku läbivaatamise⁹ käigus 2016. aastal põhjalikult paindlikkusvahendite toimimist ja finantsraamistiku määruse 2017. aasta muudatustega muudeti seda veelgi paremaks.

Finantsraamistiku paindlikkust või jäikust mõjutavad paljud näitajad, nt finantsraamistikuga hõlmatud ajavahemiku pikkus, kulurubriikide arv ja ülesehitus, liikmesriikidele või piirkondadele eelnevalt ette nähtud või kaasotsustamismenetlusega vastuvõetud õigusaktides sätestatud „võrdlussummadega“ eelnevalt kindlaks määratud Euroopa Liidu kulutuste osakaal, iga kulude ülemmäära osas jäetava kulureservi nõuded ning finantsraamistiku ülemmäära ja omavahendite ülemmäära vahelise kulureservi nõuded. Komisjon võttis neid näitajaid järgmise finantsraamistiku ettepanekute väljatöötamisel arvesse.

Finantsraamistiku teatistes kirjeldatud põhjustel on paindlikkus olulisem kui kunagi varem ja üks järgmise finantsraamistiku peamisi aluspõhimõtteid. Tuginedes juba 2014.–2020. aasta finantsraamistikus sisalduvatele uuenduslikele sätetele, tuleks tulevikus põhitähelepanu suunata paindlikkuse mehhanismide tugevdamisele, edendamisele ja täiustamisele, selleks et muuta kogu süsteem elastsemaks, säilitades samal ajal mitmeaastase raamistiku pakutava stabiilsuse.

Seetõttu teeb komisjon ettepaneku näha finantsraamistiku määruses ja uue kokkuleppe eelnõus ette järgmised paindlikkust võimaldavad sätted.

1. Kulukohustuste ülemmäärade maksimaalne võimalik ärakasutamine, lubades konkreetset ja võimalikult suurt paindlikkust rubriikide ja aastate lõikes: lisaks piisaval tasemel mittesihotstarbeliste varude tagamisele teeb komisjon ettepaneku kasutada täiel määral ära kehtiva raamistikuga kehtestatud maksete koguvaruga seotud mehhanismid. Uuendusena teeb komisjon ettepaneku laiendada olemasoleva kulukohustuste koguvaru suurust ja ulatust, selleks et luua liidu reserv, mida rahastatakse eelmise eelarveaasta kulukohustuste ülemmäärade raames allesjäänud varudest ja vahenditest, mis on ELi eelarvest eraldatud, kuid mida lõpuks ELi programmide rakendamisel ei kasutata ja mis seejärel vabastatakse. Lisaks säilitatakse viimase abinõuna kasutamiseks ettenägematute kulude varu.
2. Tehakse ettepanek tõsta seadusandliku tavamenetlusega vastuvõetud programmides esitatud soovituslikest summadest erinevise võimalust 10 %-lt 15 %-le, et suurendada paindlikkust rubriikide piires.
3. Selliste **erivahendite** osas, mille puhul võib assigneeringute eelarvesse kandmisel finantsraamistiku ülemmäärasid ületada, tuleks selgitada, et see kehtib nii kasutatavate kulukohustuste kui ka maksete assigneeringute kohta. Lisaks eeltoodule:
 - (a) vaadatakse läbi selliste erivahendite kohaldamisala nagu Globaliseerumisega Kohanemise Euroopa Fond ja hädaabireserv ning vajaduse korral laiendatakse

⁹ Mitmeaastase finantsraamistiku (2014–2020) läbivaatamine/muutmine Tulemustele keskenduv ELi eelarve, COM(2016) 603 final, 14.9.2016.

seda (näiteks selleks, et hädaabireservi oleks võimalik kasutusele võtta ka liidusiseste hädaolukordade puhul) ja nende kasutamise korda täiustatakse;

- (b) tehakse ettepanek suurendada igal aastal Globaliseerumisega Kohanemise Euroopa Fondi, Euroopa Liidu Solidaarsusfondi, hädaabireservi ja pайдlikkusinstrumendi jaoks ettenähtud maksimumsummasid. Pайдlikkusinstrumendile tuleks samuti näha ette võimalus kasutada hädaabireservi raames iga-aastaseid kasutamata summasid, nagu saavad seda teha Euroopa Liidu Solidaarsusfond ja Globaliseerumisega Kohanemise Euroopa Fond.

2.4. Finantsraamistiku kohandused, läbivaatamine ja muutmine

2021.–2027. aasta finantsraamistik esitatakse 2018. aasta hindades. Selle tehnilise kohandamise menetlus ja 2 %-line deflaator jäävad samaks. Iga-aastane tehniline kohandamine hõlmab maksete koguvaru, kulukohustuste koguvaru (liidu reserv), pайдlikkusinstrumendi ja ettenägematute kulude varuga seotud summade arvutamist kooskõlas määruse sätetega, mis reguleerivad iga-aastaseid maksimumsummasid ja eelmistest aastatest tulenevate kasutamata summade ülekandmist. Kohanduste tulemused tuleks edastada eelarvepädevatele institutsioonidele enne n+1 aasta eelarvemenetlust

Finantsraamistiku ülemmäärasid võib kohandada ka muude asjaolude tõttu. Näiteks selleks, et võimaldada kulukohustuste ümberpaigutamist juhul, kui uute eeskirjade või koostöös liikmesriikidega täidetava eelarvega programmide vastuvõtmine hilineb, või kohandada ühtekuuluvuspoliitika rahastamispaketti vastavalt uusimatele statistilistele andmetele eraldamismeetodi osas. Samuti võib kohandamine olla vajalik assigneeringute ümberpaigutamiseks selliste peatamismeetmete tühistamise tagajärjel, mis on võetud konkreetsete alusaktidega, mis seovad fondide tõhususe usaldusväärse majandusjuhtimisega või liidu eelarve kaitsmisega, juhul kui liikmesriikides on tegemist üldistunud puudustega õigusriigi toimimises.

Asjakohane on säilitada sätted, milles loetletakse olukorrad, kus tuleks ette näha finantsraamistiku muutmine (aluslepingute muutmine nii, et see avaldab mõju eelarvele, liidu laienemine, Küprose taasühendamise).

Finantsraamistiku läbivaatamine on kavandatud 2023. aasta lõpuks. Läbivaatamine hõlmab vajaduse korral asjakohaste ettepanekute esitamist määruse muutmiseks.

3. ETTEPANEKU ÕIGUSLIK KÜLG

3.1. Mitmeaastase finantsraamistiku määrus

Nii nagu kehtivas määru nr 1311/2013 on ka finantsraamistiku määru ettepaneku sätted jagatud peatükkideks. Mõningate sätete järjekorda on muudetud, et nende esitus oleks loogilisem.

1. peatükk – Üldsätted

Artikkel 1 – Mitmeaastane finantsraamistik

Artiklis 1 sätestatakse finantsraamistiku kestus, milleks on seitse aastat (2021–2027) finantsraamistiku teatises esitatud põhjustel.

Artikkel 2 – Vastavus finantsraamistiku ülemmääradele

Artikli 2 lõikes 1 viidatakse lisale, mis sisaldab mitmeaastase finantsraamistiku ülemmäärade tabelit), ja kehtestatakse institutsioonidele kohustus järgida eelarvemenetluses iga-aastaseid ülemmäärasid kooskõlas aluslepingu sätetega.

Samuti nähakse sellega ette turuga seotud kulude ja otsetoetuste vaheülemmäära kohandamine vastavalt ühise põllumajanduspoliitika (ÜPP) kahe samba vahelise paindlikkuse kohaldamisele, mis on sätestatud ÜPP õigusaktides.

Lõikes 2 mainitakse erivahendeid, mis on täpsemalt loetletud määruse eelnõu 3. peatükis (artiklid 9–14), põhimõttel, et need vahendid ei sisaldu mitmeaastases finantsraamistikus ja et konkreetsetes olukordades eraldatakse nendele vahendeid rohkem, kui finantsraamistiku ülemmäärad seda võimaldavad, seda nii kulukohustuste kui ka vastavate maksete assigneeringute puhul. Selleks et säilitada praegune paindlikkus ja institutsioonide ülesanded kõnealuste vahendite kasutamisel, on nende kasutuselevõtmise menetlused lisatud uue kokkuleppe eelnõusse.

Lõikes 3 korratakse kehtiva artikli 3 lõike 3 sõnastust ja viiakse see kooskõlla liikmesriikidele antava finantsabi määratlusega, mis on esitatud finantsmääruse¹⁰ X jaotises. See hõlmab maksebilansi toetamise süsteemi¹¹ ja Euroopa finantsstabiilsusmehhanismi (EFSM)¹² raames liikmesriikidele antavaid laene, aga ka uue Euroopa investeringute stabiliseerimisvahendi kaudu nendele liikmesriikidele antavaid laene, keda tabab tõsine asümmeetriline vapustus. Säilitatakse põhimõte, et kui liikmesriikidele antava finantsabi raames antud tagatud laen tuleb maksta tagasi liidu eelarvest, tuleks välistada selliste võimalike kulude katmine finantsraamistiku arvel (st vajata vaid summasid ei arvestataks mitmeaastase finantsraamistiku ülemmäärades).

Asjakohane ülemmäär, mis piirab liidu suutlikkust tagada laenu ELi eelarvest, on omavahendite ülemmäär, mitte finantsraamistiku ülemmäär.

Artikkel 3 – Omavahendite ülemmäära järgimine

Artiklis korratakse kehtiva määruse artikli 4 sõnastust. Igal aastal tuleb tagada vastavus omavahendite ülemmääraga. Juhul kui omavahendite sissenõudemäärad ületavad maksete assigneeringute ülemmäärade tulemusena omavahendite ülemmäärasid, tuleb kohandada finantsraamistiku ülemmäärasid.

2. peatükk – Finantsraamistiku kohandused

Artikkel 4 – Maksete koguvaru

Artiklis korratakse kehtiva määruse artikli 5 sõnastust ajavahemikuks 2022–2027, ent ilma piiranguteta ülemmäärade kohandamise summadele, et tagada konkreetne ja võimalikult suur paindlikkus.

Artikkel 5 – Tehnilised kohandused

¹⁰ Euroopa Parlamendi ja nõukogu [...] määrus (EL) nr [xxx/201x], mis käsitleb liidu üldelarve suhtes kohaldatavaid finantseeskirju (ELT L...)

¹¹ Nõukogu 18. veebruari 2002. aasta määrus (EÜ) nr 332/2002, millega liikmesriikide maksebilansi toetamiseks luuakse keskmise tähtajaga rahalise abi süsteem (EÜT L 053, 23.2.2002, lk 1).

¹² Nõukogu 11. mai 2010. aasta määrus (EL) nr 407/2010, millega luuakse Euroopa finantsstabiilsusmehhanism (ELT L 118, 12.5.2010, lk 1).

Artiklis korratakse kehtiva määruse artikli 6 sõnastust. Finantsraamistik esitatakse 2018. aasta hindades. Selle iga-aastase tehnilise kohandamise menetlus ja 2 %-line deflaator jäävad samaks. Lõikes 1 muudetakse punktide d–f järjekorda, et kajastada artiklite järjekorda 3. peatükis.

Artikkel 6 – Ühtekuuluvuspoliitikale eraldatavate vahendite kohandamine

Artiklis korratakse kehtiva määruse artikli 7 sõnastust ühtekuuluvuspoliitika rahastamispaketi kohandamise kohta vastavalt uusimatele statistilistele andmetele, välja arvatud Ühtekuuluvusfondist toetuse saamise tingimustele vastavuse läbivaatamine. Tehtud muudatused kajastavad finantsraamistiku 2021–2027 ajakava.

Artikkel 7 – Kohandused, mis seonduvad meetmetega, mis on seotud usaldusväärse majandusjuhtimisega või liidu eelarve kaitsmisega, juhul kui liikmesriikides esineb üldistunud puuduseid õigusriigi toimimises.

Makromajanduslike tingimuste täitmise osas korratakse artiklis kehtiva määruse artikli 8 sõnastust. Tehakse ettepanek laiendada seda mehhanismi finantsraamistiku ülemmäärade kohandamisele selliste meetmete tühistamise tagajärjel, mis on seotud liidu eelarve kaitsmisega, juhul kui liikmesriikides esineb üldistunud puuduseid õigusriigi toimimises¹³. Mõlemal juhul tehakse ettepanek, et maksimumtähtaeg peatatud kulukohustuste taaskandmiseks eelarvesse peaks piirduma n+2 aastaga.

Artikkel 8 – Kohandus seoses uute eeskirjade või koostöös liikmesriikidega täidetava eelarvega programmide vastuvõtmisega

Tehakse ettepanek kavandada ülemmäärade muutmine juhul, kui uute eeskirjade või koostöös liikmesriikidega täidetava eelarvega programmide vastuvõtmine hilineb, tehniliseks kohanduseks muutmise asemel, nagu see on praegu (kehtiva finantsraamistiku määruse artikkel 19), kuna tegemist on automaatse ja mehhaanilise muudatusega, mida tuleb kiiresti rakendada, et hõlbustada programmitöö lõpuleviimise protsessi. Tehakse ettepanek kanda 2021. aastal kasutamata jäävad vahendid võrdsete osadena nelja järgmisesse aastasse 2022–2025.

3. peatükk – Erivahendid

Erivahendite järjekorda on muudetud nii, et esimesena esitatakse need kaks erivahendit (Globaliseerumisega Kohanemise Euroopa Fond, Euroopa Liidu Solidaarsusfond), mis on seotud konkreetsete alusaktidega. Vahendite kasutamist käsitlevaid sätteid on määranud ja uue kokkuleppe eelnõus lihtsustatud, võttes arvesse konkreetsete valdkondlike alusaktide ja finantsmääruse juba kehtivaid sätteid.

Artikkel 9 – Globaliseerumisega Kohanemise Euroopa Fond

Artiklis korratakse kehtiva määruse artikli 12 sõnastust. Globaliseerumisega Kohanemise Euroopa Fondi eesmärgid ja kohaldamisala määratakse kindlaks konkreetsetes alusaktis (määrus (EL) XXXX/XX¹⁴). Iga-aastast maksimumsummat suurendatakse 200 miljoni euronit (2018. aasta hindades).

Artikkel 10 – Euroopa Liidu Solidaarsusfond

¹³ COM(2018) 324, 2.5.2018.

¹⁴ ELT L, , lk .

Artiklis korratakse kehtiva määruse artikli 10 sõnastust. Euroopa Liidu Solidaarsusfondi eesmärgid ja kohaldamisala on kindlaks määratud konkreetses alusaktis (määrus (EÜ) nr 2012/2002, mida on muudetud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. mai 2014. aasta määrusega (EL) nr 661/2014), mille muutmist ei kavandata. Iga-aastast maksimumsummat suurendatakse 600 miljoni euroni (2018. aasta hindades).

Artikkel 11 – Hädaabireserv

Artikkel vastab kehtiva määruse artiklile 9. Võttes arvesse asjaolu, et liidu eelarvega on vaja kiiremini reageerida, ning uusi probleeme, mida liit on pidanud ja peab edaspidi lahendama, tehakse ettepanek kaasata liidu sisesed operatsioonid hädaabireservi kohaldamisalasse, et sätestada ühtne mehhanism ELi meetmete rahaliseks toetamiseks kõigi kriiside puhul (loodusõnnetused, rände haldamisega seotud hädaolukorrad, humanitaarhädaolukorrad, epideemiad jne) kõigis geograafilistes asukohtades. Selleks et ELi eelarve reageerimissuutlikkust maksimeerida, ei määrata konkreetsetele programmidele sihtotstarbelisi vahendeid või prioriteetset kasutust. Ent kogu aasta vältel kohaldatakse ajutisi kasutuspiiranguid tagamaks, et liidusisestele või -välistele kriisidele suudetakse igal ajal reageerida ja et kasutusele saab võtta vahendeid ka aasta lõpu poole tekkivate vajaduste katteks. Iga-aastast maksimumsummat suurendatakse 600 miljoni euroni (2018. aasta hindades).

Artikkel 12 – Kulukohustuste koguvary (liidu reserv)

Artikkel vastab kehtiva määruse artiklile 14. Lisaks finantsraamistiku aasta n–1 kulukohustuste ülemmäärade raames allesjäänud varudele, mida kohaldatakse juba alates 2022. aastast, tehakse ettepanek, et alates 2023. aastast suurendatakse kulukohustuste koguvary (liidu reservi) vahendeid summade võrra, mis vastavad aasta n–2 vabastatud assigneeringutele, välja arvatud vabastatud assigneeringud, mis on uuesti kättesaadavaks tehtud finantsmääruse artiklis [15] sätestatud erinormide kohaselt. Vahendite kasutamist käsitlevaid sätteid kehtiva kulukohustuste koguvaryga võrreldes ei muudeta.

Artikkel 13 – Paindlikkusinstrument

Artikkel vastab kehtiva määruse artiklile 11. Iga-aastast maksimumsummat suurendatakse 1 miljardi euroni (2018. aasta hindades). Lisaks tehakse ettepanek kanda paindlikkusinstrumenti hädaabireservi kasutamata summad, mis on eelmisel aastal tühistatud, nagu seda juba tehakse vastavalt kehtivale määrusele Euroopa Liidu Solidaarsusfondi ja Globaliseerumisega Kohanemise Euroopa Fondi puhul. Paindlikkusinstrumendi raames kättesaadavate summade arvutused edastatakse ka edaspidi osana artiklis 5 osutatud tehniliste kohanduste tulemustest.

Artikkel 14 – Ettenägematute kulude varu

Artiklis korratakse kehtiva määruse artikli 13 sõnastust.

4. peatükk – Mitmeaastase finantsraamistiku muutmine ja läbivaatamine

Artikkel 15 – Mitmeaastase finantsraamistiku muutmine

Artikli sõnastus vastab kehtiva määruse artiklile 17. Lõike 3 teksti on lihtsustatud osas, mis puudutab võimaluste uurimist kulude ümberpaigutamiseks finantsraamistiku asjaomases rubriigis.

Artikkel 16 – Mitmeaastase finantsraamistiku läbivaatamine

Artikkel vastab kehtiva määruse artiklile 2. Tehakse ettepanek, et komisjon vaatab finantsraamistiku toimimise 2023. aasta lõpuks läbi ja esitab vajaduse korral asjakohased ettepanekud selle ülejäänud kehtivusaja kohta, sealhulgas ettepaneku finantsraamistiku määruse muutmiseks (artikli 15 lõige 1).

Artikkel 17 – Rakendamisega seotud muutmine

Artikli sõnastus vastab kehtiva määruse artiklile 18. Muutmisettepanekute vastuvõtmise ajastust käsitlev üldnorm jäetakse välja, et ajaliselt mitte piirata võimalusi mitmeaastast finantsraamistikku rakendamisega seotud põhjustel muuta, kui see peaks vajalik olema.

Artikkel 18 – Finantsraamistiku muutmine aluslepingute läbivaatamise korral

Artiklis korratakse kehtiva määruse artikli 20 sõnastust.

Artikkel 19 – Finantsraamistiku muutmine liidu laienemise korral

Artiklis korratakse kehtiva määruse artikli 21 sõnastust.

Artikkel 20 – Finantsraamistiku muutmine Küprose taasühendamise korral

Artiklis korratakse kehtiva määruse artikli 22 sõnastust.

5. peatükk – Suuremahuliste projektide rahastamise toetamine

Artikkel 21 – Suuremahuliste projektide rahastamise toetamine

Artikkel vastab kehtiva määruse artiklile 16. Tehakse ettepanek säilitada aastateks 2021–2027 sätted, millega kehtestatakse liidu eelarvest selliste suuremahuliste taristuprojektide jaoks eraldatavad maksimumsummad, mida rahastatakse mitmeaastase finantsraamistiku ülemmäärade piires, kuid mis kestavad finantsraamistikust oluliselt kauem.

See puudutab kavandatava Euroopa kosmoseprogrammi raames toetatavaid suuremahulisi projekte, aga ka rahvusvahelise katsetermotuumareaktori (ITER) projekti.

Seepärast näeb kavandatud säte ette kasutada 2021.–2027. aasta finantsraamistiku puhul kättesaadavaid summasid sihtotstarbeliselt. Eespool nimetatud programme käsitlevad seadusandlikud aktid peavad olema kooskõlas käesoleva määruse finantssätetega.

6. peatükk – Eelarvemenetluse käigus tehtav institutsioonidevaheline koostöö

Artikkel 22 – Eelarvemenetluse käigus tehtav institutsioonidevaheline koostöö

Artiklis korratakse kehtiva määruse artikli 23 sõnastust.

Artikkel 23 – Eelarve ühtsus

Artiklis korratakse kehtiva määruse artikli 24 sõnastust.

7. peatükk – Lõppsätted

Artikkel 24 – Üleminek järgmisele finantsraamistikule

Artikli sõnastus vastab kehtiva määruse artiklile 25. Artiklis on sätestatud komisjoni kohustus esitada uus finantsraamistik enne 1. juulit 2025.

Normid, mida kohaldatakse juhul, kui uues finantsraamistikus ei lepita kokku enne määrusega kehtestatud finantsraamistiku lõppu, on sätestatud esmases õiguses (ELTL artikli 312 lõige 4) ja neid ei ole vaja määruses esitada. Asjaomaste normide sisu mainitakse põhjenduses 15.

Artikkel 25 – Jõustumine

Finantsraamistiku määruse eelnõu viimase artikliga määratakse kindlaks määruse jõustumiskuupäev ja kohaldamiskuupäev. Institutsioonidevaheline kokkulepe peaks jõustuma samal kuupäeval, sest kõnealused kaks õigusakti täiendavad teineteist.

3.2. Eelarvealast koostööd ja usaldusväärset finantsjuhtimist käsitlev institutsioonidevaheline kokkulepe

Sissejuhatatus – uue kokkuleppe eelnõu punktid 1–6

Uue kokkuleppe eelnõu sissejuhatavas osas viidatakse asutamislepingule (artikkel 295) ja sätestatakse kokkuleppe siduvus ning selle sidusus muude mitmeaastase finantsraamistiku ja eelarvemenetlusega seotud õigusaktidega; selles kirjeldatakse ka kokkuleppe ülesehitust ja sätestatakse kokkuleppe jõustumise kuupäev (sama kuupäev, mis mitmeaastase finantsraamistiku määruse puhul).

Selles korratakse kehtiva institutsioonidevahelise kokkuleppe punktide 1–6 sõnastust.

I osa – Finantsraamistikuga seotud sätted

A. Finantsraamistikuga seotud sätted

Institutsioonidevahelise kokkuleppe punkt 7 käsitleb ülemmäära piires jäävat varu. Finantsraamistiku määrusega kehtestatakse kõigile rubriikidele ülemmäärad, mida tuleb vastavalt aluslepingule iga eelarvemenetluse käigus järgida. Siiski tuleks säilitada tava, mille kohaselt tagatakse niivõrd kui võimalik ülemmäära piires piisavad varud. See kujutab endast institutsioonidevahelise koostöö üht tahku ja peegeldab institutsioonide head tahet eelarvemenetluse teostamisel. Säte võetakse üle kehtiva institutsioonidevahelise kokkuleppe punktist 8 ilma muudatusteta, v.a. viide alamrubriigile „Majanduslik, sotsiaalne ja piirkondlik ühtekuuluvus“, kuna uue finantsraamistiku ettepanekus sellist alamrubriiki ei ole.

Punktis 8 on sätestatud 2027. aastale järgnevat ajavahemikku hõlmava maksete assigneeringute prognoosi ajakohastamine finantsraamistiku neljandal aastal vastavalt praegusele tavale ja kehtiva institutsioonidevahelise kokkuleppe punktile 9.

B. Erivahenditega seotud sätted

Punktid 9–13 vastavad kehtiva institutsioonidevahelise kokkuleppe punktidele 10–14 ja nendes sätestatakse järgmiste finantsraamistiku määruses esitatud erivahendite kasutuselevõtmise menetlused: Globaliseerumisega Kohanemise Euroopa Fond, Euroopa Liidu Solidaarsusfond, hädaabireserv, paindlikkusinstrument ja ettenägematute kulude varu. Sätete järjekorda on muudetud, et see vastaks finantsraamistiku määruse eelnõu ülesehitusele.

Sätete teksti on muudetud, selleks et:

- viia Globaliseerumisega Kohanemise Euroopa Fondi, Euroopa Liidu Solidaarsusfondi ja paindlikkusinstrumendi kasutuselevõtmise üle hääletamise kord kooskõlla normidega, mida kohaldatakse ELi eelarve vastuvõtmise suhtes vastavalt ELTL artiklile 314;

- teksti lihtsustada ja sujuvamaks muuta juhul, kui konkreetsete sätete on juba olemas finantsmääruses või asjaomases valdkondlikus alusaktis: ülekandmise suhtes kohaldatavad normid (Globaliseerumisega Kohanemise Euroopa Fond ja hädaabireserv), kasutuselevõtmise otsus (Globaliseerumisega Kohanemise Euroopa Fond ja Euroopa Liidu Solidaarsusfond).

II osa – Eelarvemenetluse käigus toimuva institutsioonidevahelise koostöö parandamine

A. Institutsioonidevaheline koostöömenetlus

Punktis 14 viidatakse eelarvemenetluse käigus toimuva institutsioonidevahelise koostöö üksikasjadele, mis on esitatud institutsioonidevahelise kokkuleppe lisas.

Eelarve läbipaistvust käsitlevas punktis 15 korratakse kehtiva institutsioonidevahelise kokkuleppe punkti 16 sõnastust muudatustega, mille eesmärk on võtta arvesse aruandeid, mille kohta on nüüd kehtestatud üksikasjalikud sätete finantsmäärusega (nt artikli 41 lõikes 6 ja artiklis 252 nimetatud aruanne usaldusfondide kohta, artikli 247 lõike 1 punktis c nimetatud viie aasta prognoos vahendite sisse- ja väljavoolu kohta). Samuti on teksti muudetud selleks, et kajastada ettepanekut integreerida Euroopa Arengufond alates 2021. aastast liidu eelarvesse. Institutsioonidevahelise kokkuleppe punktis 15 sätestatud Euroopa Arengufondi käsitlev aruandenõue peaks kehtima üksnes eelmiste Euroopa Arengufondidega seoses lahendamata jäänud küsimuste suhtes.

B. Finantssätete inkorporeerimine seadusandlikesse aktidesse

Kehtiva institutsioonidevahelise kokkuleppe sätete jäetakse alles. Selleks et parandada pindlikkust rubriikide piires, suurendatakse kõrvalekalde võimalust õigusaktis ette nähtud summadest 10 %-lt 15 %-le (punkt 16). See võimalus ei kehti summade puhul, mis on liikmesriikidele sihtotstarbeliselt eraldatud kogu finantsraamistiku ajavahemikuks, ega uute suuremahuliste projektide puhul, millele on osutatud finantsraamistiku määruse artiklis 21.

Punkti 17 on muudetud, et viia see kooskõlla terminikasutusega ELTL-s. Viide Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni 4. märtsi 1975. aasta ühisdeklaratsioonile on välja jäetud, kuna see on nüüdseks aegunud.

C. Kalanduskokkulepetega seotud kulud

Säilitatakse kehtiva institutsioonidevahelise kokkuleppe tekst nende sätete osas, mis reguleerivad eelarvealast koostööd ja teavitamist seoses kalanduskokkulepetega, ja seda muudetakse üksnes selleks, et võtta arvesse asjaolu, et konverentsidel, kus peetakse läbirääkimisi rahvusvaheliste kokkulepete üle, osalemise (eelarvevälist) küsimust on juba käsitletud Euroopa Parlamendi ja Euroopa Komisjoni suhete 20. oktoobri 2010. aasta raamkokkuleppe¹⁵ punktides 25 ja 26, mistõttu on parem institutsioonidevahelises kokkuleppes sama teksti mitte korrata.

D. Välis- ja julgeolekupoliitika rahastamine

Punktis 20 korratakse kehtiva institutsioonidevahelise kokkuleppe punkti 23 sõnastust.

Punktis 21 korratakse suuremas osas kehtiva institutsioonidevahelise kokkuleppe punkti 24 sõnastust. Muudetud on lõikude järjekorda ja täpsustatud terminikasutust („õigusaktide“ asemel „meetmed“). Viide hädaabireservile jäetakse välja, pidades silmas, et kavandatud

¹⁵ ELT L 304, 20.11.2010, lk 47.

finantsraamistiku määruse eelnõu artiklis 11 sätestatud laiendatud kohaldamisala kohaselt on võimalik hädaabireserv kasutusele võtta, kui ühise välis- ja julgeolekupoliitika eelarvet on vaja kiiresti täiendada.

Punkti 22 kohaselt tuleks määrata kindel kuupäev (iga aasta 30. november), mil lepitakse kokku järgneval aastal peetavate ühiste nõupidamiskohtumise ajakava, et tagada korrapärane dialoog Euroopa Parlamendi ja kõrge esindaja vahel.

E. Institutsioonide osalemine arengupoliitikas

Punktis 23 sätestatud muudetakse, et võtta arvesse Euroopa Arengufondi kavandatud integreerimist liidu eelarvesse.

III osa – ELi vahendite usaldusväärne finantsjuhtimine

Kehtiva institutsioonidevahelise kokkuleppe punktid 28 ja 29, mis käsitlevad ühist haldamist ja ELTL artiklis 318 sätestatud iga-aastast hindamisaruannet, jäetakse välja, kuna neid aruandeid reguleerivad nüüd finantsmääruse erisätted (vastavalt artikli 41 lõike 3 punkt g ja artikli 247 lõike 1 punkt e).

Finantsplaneerimist käsitlevas punktis 24 korratakse kehtiva institutsioonidevahelise kokkuleppe punkti 30 sõnastust, mida on kohandatud, et viia kuupäevad kooskõlla finantsmääruse artikli 41 lõikes 2 sätestatuga.

Alajaotist B „Ametid ja Euroopa Koolid“ (punktid 25–28) ei ole kehtiva institutsioonidevahelise kokkuleppega võrreldes muudetud.

Lisa – Institutsioonidevaheline koostöö eelarvemenetluse ajal

Lisa sätteid ei ole kehtiva institutsioonidevahelise kokkuleppega võrreldes muudetud, kuna need on olnud institutsioonidevahelisele koostööle kindlaks aluseks, välja arvatud kaks muudatust:

- punkti 9 tekst on eelarveprojekti kirjalike muutmissettepanekute osas viidud vastavusse finantsmääruse artikli 42 sõnastusega;
- selleks et võtta arvesse praeguseid tavasid ja viia sõnastus kooskõlla lisa punktiga 20, on sõna „teostatavus“ (ingl k *implementability*) asendatud sõnaga „teostatavus“ (ingl k *executability*).

Ettepanek:

NÕUKOGU MÄÄRUS,

millega määratakse kindlaks mitmeaastane finantsraamistik aastateks 2021–2027

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artiklit 312,

võttes arvesse Euroopa Aatomienergiaühenduse asutamislepingut, eriti selle artiklit 106a,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi nõusolekut¹⁶,

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

toimides seadusandliku erimenetluse kohaselt

ning arvestades järgmist:

- (1) Võttes arvesse piisava prognoositavuse vajadust keskpika tähtajaga investeeringute ettevalmistamisel ja rakendamisel, peaks mitmeaastase finantsraamistiku kestus olema alates 1. jaanuarist 2021 seitse aastat.
- (2) Mitmeaastase finantsraamistikuga kehtestatud iga-aastased kulukohustuste assigneeringute ülemmäärad iga kululiigi kohta ning maksete assigneeringute iga-aastased ülemmäärad peavad järgima kulukohustuste assigneeringute ja omavahendite ülemmäärasid, mis on sätestatud vastavalt Euroopa Liidu omavahendite süsteemi käsitlevale nõukogu otsusele, mis on vastu võetud Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 311 kohaselt.
- (3) Juhul kui on vaja kasutada liidu üldeelarve kohaseid tagatise liikmesriikidele antava finantsabi puhul, mis on heaks kiidetud vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse nr EL [xxx/201x]¹⁷ (edaspidi „finantsmäärus“) artikli [208 lõikele 1, võib kasutatav summa ületada mitmeaastase finantsraamistiku kulukohustuste assigneeringute ja maksete assigneeringute ülemmäära, kuid mitte omavahendite ülemmäära.
- (4) Mitmeaastases finantsraamistikus ei tuleks arvesse võtta eelarvepunkte, mida rahastatakse sihtotstarbelistest tuludest finantsmääruse tähenduses.

¹⁶ ELT C , , lk .

¹⁷ Euroopa Parlamendi ja nõukogu [...] määrus (EL) nr [xxx/201x], mis käsitleb liidu üldeelarve suhtes kohaldatavaid finantseeskirju (ELT L...)

- (5) Mitmeaastane finantsraamistik tuleks kindlaks määrata 2018. aasta hindades. Kindlaks tuleks määrata ka mitmeaastase finantsraamistiku iga-aastase tehnilise kohandamise eeskirjad, et oleks võimalik ümber arvutada ülemmäärad ja kasutada jäänud varud.
- (6) Tagada tuleks konkreetne ja võimalikult suur paindlikkus, et võimaldada liidul täita Euroopa Liidu toimimise lepingu (EL toimimise leping) artiklist 323 tulenevad kohustused.
- (7) Selleks et liit saaks reageerida ettenägematutele asjaoludele või rahastada selgelt kindlaksmääratud kulutusi, mida ei ole võimalik rahastada mitmeaastases finantsraamistikus kehtestatud ühe või enama rubriigi ülemmäära piires, ning selleks et võimaldada eelarvemenetluse sujuv toimimine, on vajalikud järgmised erivahendid: Globaliseerumisega Kohanemise Euroopa Fond, Euroopa Liidu Solidaarsusfond, hädaabireserv, kulukohustuste koguvaru (liidu reserv), paindlikkusinstrument ja ettenägematute kulude varu. Hädaabireserv ei ole ette nähtud selleks, et tegeleda põllumajanduslikku tootmist või turustamist mõjutavate, turuga seotud kriiside tagajärgedega. Seepärast on vajalikud erisätted, et juhul, kui on vaja kasutada erivahendeid, oleks võimalus kanda kulukohustuste assigneeringud ja vastavate maksete assigneeringud eelarvesse suurematena, kui mitmeaastase finantsraamistikuga kehtestatud ülemmäärades ette nähtud.
- (8) Liikmesriikidele eraldatavad vahendid, millega toetatakse ühtekuuluvuspoliitikat, määratakse kindlaks käesoleva määruse aluseks olevas komisjoni 2018. aasta mai ettepanekus kasutatud statistiliste andmete ja prognooside alusel. Seoses prognooside ebakindluse ja neile liikmesriikidele avalduva mõjuga, kelle vahendeid on piiratud, on mitmeaastase finantsraamistiku kehtivusaja jooksul vaja teha hindamine, et võrrelda prognoositud ja tegelikke statistilisi andmeid ning juhul, kui andmetes esineb märkimisväärsed erinevusi, näha ette asjaomastele liikmesriikidele eraldatud vahendite ja mitmeaastase finantsraamistiku asjaomaste ülemmäärade kohandamine.
- (9) Kindlaks tuleks määrata eeskirjad muudeks olukordadeks, mille puhul võib olla vaja mitmeaastast finantsraamistikku kohandada. Kohandused võivad seonduda olukorraga, kus uute eeskirjade või koostöös liikmesriikidega täidetava eelarvega programmide vastuvõtmine hilineb, või meetmetega, mis on seotud usaldusväärse majandusjuhtimisega või liidu eelarve kaitsmisega, juhul kui liikmesriikides esineb üldistunud puuduseid õigusriigi toimimises, ja mis on vastu võetud vastavalt asjaomasele alusaktile.
- (10) Mitmeaastase finantsraamistiku toimimine tuleb selle rakendamise vahehindamise käigus läbi vaadata. Läbivaatamise tulemusi tuleks käesoleva määruse mis tahes muutmise korral mitmeaastase finantsraamistikuga hõlmatud eelseisvaid aastaid silmas pidades arvesse võtta.
- (11) Ette tuleb näha mitmeaastase finantsraamistiku muutmine aluslepingute muutmise korral, Küprose taasühendamise korral ja liidu laienemise korral, samuti eelarve täitmist silmas pidades.
- (12) Käesolevat määrust võib olla vaja muuta seoses ettenägematute asjaoludega, millega ei ole võimalik tegeleda mitmeaastases finantsraamistikus sätestatud ülemmäärade piires. Seepärast on sellisteks juhtudeks vaja ette näha mitmeaastase finantsraamistiku muutmine.

- (13) Erieeskirjad on vajalikud ka selliste suuremahuliste taristuprojektidega tegelemiseks, mis kestavad mitmeaastasest finantsraamistikust oluliselt kauem. Vaja on kindlaks määrata maksimumsummad, mida makstakse nendele projektidele liidu üldeelarvest, tagades seeläbi, et neile eraldatavad summad ei mõjuta muid kõnealusest eelarvest rahastatavaid projekte.
- (14) Eelarvemenetluse käigus tehtava institutsioonidevahelise koostöö reguleerimiseks tuleks sätestada üldeeskirjad.
- (15) Komisjon peaks esitama uue mitmeaastase finantsraamistiku ettepaneku enne 1. juulit 2025, et institutsioonidel oleks võimalik see heaks kiita piisavalt aegsasti enne järgmise mitmeaastase finantsraamistiku algust. Vastavalt ELi toimimise lepingu artikli 312 lõikele 4 kehtivad käesoleva määrusega ette nähtud viimase aasta ülemmäärad edasi juhul, kui käesoleva määrusega kindlaks määratud mitmeaastase finantsraamistiku kehtivuse lõpuks ei ole uut finantsraamistikku vastu võetud,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

1. peatükk

Üldsätted

Artikkel 1

Mitmeaastane finantsraamistik

Käesoleva määrusega määratakse kindlaks mitmeaastane finantsraamistik aastateks 2021–2027 (edaspidi „finantsraamistik“).

Artikkel 2

Vastavus finantsraamistiku ülemmääradele

1. Euroopa Parlament, nõukogu ja komisjon järgivad iga eelarvemenetluse puhul ja asjaomase aasta eelarve täitmisel iga-aastaste kulude ülemmäärasid, mis on esitatud lisas (edaspidi „finantsraamistiku ülemmäärad“).

Lisas esitatud rubriigi III vaheülemmäär ei mõjuta ühise põllumajanduspoliitika (ÜPP) kahe samba vahelist paindlikkust. ÜPP esimese samba suhtes pärast Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondi ja otsetoetuste vahelisi ülekandeid kohaldatav kohandatud ülemmäär sätestatakse asjakohases õigusaktis ning finantsraamistikku kohandatakse vastavalt sellele käesoleva määruse artikli 5 kohase tehnilise kohandamise raames.

2. Kui on vaja kasutada artiklitega 9–14 ette nähtud erivahendeid, võib kulukohustuste assigneeringud ja vastavate maksete assigneeringud eelarvesse kanda finantsraamistiku asjaomastest ülemmääradest suurematena.
3. Juhul kui on vaja kasutada tagatise liikmesriikidele antava finantsabi puhul, mis on heaks kiidetud vastavalt määruse nr EL [xxx/201x] (edaspidi „finantsmäärus“)

artikli [208 lõikele 1], võib kasutatav summa ületada finantsraamistikus kindlaksmääratud ülemmäärasid.

Artikkel 3

Omavahendite ülemmäära järgimine

4. Ühegi finantsraamistikuga hõlmatud aasta puhul ei tohi vajalikeks makseteks ettenähtud assigneeringute üldsumma pärast iga-aastast kohandamist ning muid kohandusi või muudatusi ja artikli 2 lõigete 2 ja 3 kohaldamist arvesse võttes olla selline, et tagajärjeks on omavahendite sissenõudemäär, mis ületab omavahendite ülemmäära, mis on sätestatud vastavalt kehtivale Euroopa Liidu omavahendite süsteemi käsitlevale nõukogu otsusele, mis on vastu võetud EL toimimise lepingu artikli 311 kolmanda lõigu kohaselt (edaspidi „omavahendite otsus“).
5. Vajaduse korral alandatakse finantsraamistikus esitatud ülemmäärasid, et tagada kehtiva omavahendite otsuse kohaselt omavahenditele kehtestatud ülemmäära järgimine.

2. peatükk

Finantsraamistiku kohandused

Artikkel 4

Maksete koguvaru

1. Komisjon korrigeerib alates 2022. aastast igal aastal artiklis 5 osutatud tehnilise kohandamise raames aastate 2022–2027 maksete ülemmäära ülespoole summa võrra, mis võrdub sooritatud maksete ja finantsraamistiku aasta $n-1$ maksete ülemmäära vahega.
2. Iga ülespoole korrigeerimine kompenseeritakse täielikult aasta $n-1$ maksete ülemmäära vastava vähendamisega.

Artikkel 5

Tehnilised kohandused

1. Komisjon teeb igal aastal enne aasta $n+1$ eelarvemenetlust finantsraamistikku järgmised tehnilised kohandused:
 - (c) hindab ülemmäärad ja kulukohustuste täitmisega seotud assigneeringute ja makseteks ettenähtud assigneeringute üldsummad ümber aasta $n+1$ hindades,
 - (d) arvutab kehtiva omavahendite otsuse kohaselt kehtestatud omavahendite ülemmäära piiresse jääva varu,
 - (e) arvutab artiklis 4 sätestatud maksete koguvaru,
 - (f) arvutab artiklis 12 sätestatud kulukohustuste koguvaru (liidu reservi),

- (g) arvutab artikli 13 lõike 1 teise lõigu alusel paindlikkusinstrumendi jaoks kättesaadavaks tehtavad summad,
 - (h) arvutab artiklis 14 sätestatud ettenägematute kulude varu absoluutsumma.
2. Lõikes 1 osutatud tehnilised kohandused tehakse 2 % suurusele aastadeflaatorile tuginedes.
 3. Komisjon edastab lõikes 1 osutatud tehniliste kohanduste tulemused ja nende aluseks olevad majandusproгноosid Euroopa Parlamendile ja nõukogule.
 4. Ilma et see piiraks artiklite 6, 7 ja 8 kohaldamist, ei saa asjaomase aasta suhtes teha kõnealuse aasta jooksul või siis järgnevatel aastatel tagantjärele täiendavaid tehnilisi kohandusi.

Artikkel 6

Ühtekuuluvuspoliitikale eraldatavate vahendite kohandamine

1. Komisjon vaatab 2024. aastal koos 2025. aasta tehnilise kohandusega läbi kõik liikmesriikidele 2025.–2027. aasta ühtekuuluvuspoliitika majanduskasvu ja töökohtade loomisse investeerimise eesmärgi raames tehtud eraldised, kohaldades asjaomases alusaktis sätestatud eraldamismeetodit ja võttes aluseks sel ajal kättesaadava kõige hiljutisema statistika ning nende liikmesriikide puhul, kelle vahendeid on piiratud, võrdluse 2021.–2023. aasta summeeritud SKP ja 2018. aastal prognoositud summeeritud SKP vahel. Komisjon kohandab neid kogueraldisi iga kord, kui summeeritud erinevus on suurem kui $\pm 5\%$.
2. Nõutavad kohandused jaotatakse võrdsete osadena aastatele 2025–2027 ning finantsraamistiku vastavaid ülemmäärasid kohandatakse vastavalt. Ka maksete ülemmäärasid kohandatakse vastavalt, et tagada nende korrapärane areng kulukohustuste täitmisega seotud assigneeringute suhtes.
3. Lõikes 2 osutatud kohanduste positiivne või negatiivne summaarne netomõju ei või olla suurem kui 4 miljardit eurot.

Artikkel 7

Kohandused, mis tulenevad meetmetest, mis on seotud usaldusväärse majandusjuhtimisega või liidu eelarve kaitsmisega, juhul kui liikmesriikides esineb üldistunud puuduseid õigusriigi toimimises

Juhul kui vastavalt asjaomastele alusaktidele tühistatakse otsus peatada liidu vahenditega seotud eelarveliste kulukohustuste täitmine meetmete tõttu, mis on seotud usaldusväärse majandusjuhtimisega või liidu eelarve kaitsmisega, juhul kui liikmesriikides esineb üldistunud puuduseid õigusriigi toimimises, kantakse peatatud kulukohustustele vastavad summad üle järgmistesse aastatesse ja finantsraamistiku ülemmäärasid kohandatakse vastavalt.

Aastal n peatatud kulukohustusi ei saa eelarvesse kanda kaugemale kui aastasse $n+2$.

Artikkel 8

Kohandus seoses uute eeskirjade või koostöös liikmesriikidega täidetava eelarvega programmide vastuvõtmisega

Kui pärast 1. jaanuari 2021 võetakse vastu uued struktuurifondide, Ühtekuuluvusfondi, Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondi, Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi, Varjupaiga- ja Rändefondi, Sisejulgeolekufondi ning integreeritud piirihalduse fondi piirihalduse ja viisade rahastamisvahendi eeskirjad või programmid, mille eelarvet täidetakse koostöös liikmesriikidega, kantakse 2021. aastal kasutamata jäänud vahenditele vastavad summad võrdsete osadena aastatesse 2022–2025 ning finantsraamistiku vastavaid ülemmäärasid kohandatakse vastavalt.

3. peatükk **Erivahendid**

Artikkel 9

Globaliseerumisega Kohanemise Euroopa Fond

1. Globaliseerumisega Kohanemise Euroopa Fond, mille eesmärgid ja reguleerimisala on sätestatud [Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL) XXXX/XX¹⁸], ei tohi ületada iga-aastast maksimaalset summat, milleks on 200 miljonit eurot (2018. aasta hindades).
2. Globaliseerumisega Kohanemise Euroopa Fondi assigneeringud kantakse liidu üldeelarvesse määratlemata otstarbega assigneeringutena.

Artikkel 10

Euroopa Liidu Solidaarsusfond

1. Euroopa Liidu Solidaarsusfond, mille eesmärgid ja reguleerimisala on sätestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EÜ) nr 2012/2002¹⁹, ei tohi ületada iga-aastast maksimaalset summat, milleks on 600 miljonit eurot (2018. aasta hindades). Iga aasta 1. oktoobril peab aasta lõpuni tekkivate vajaduste rahuldamiseks jääma kasutada vähemalt veerand aastasummast. Aastal n kasutamata jäänud osa iga-aastasest summast võib kasutada kuni aastani n+1. Kõigepealt võetakse kasutusele eelmisest aastast tulenev osa iga-aastasest summast. See osa iga-aastasest summast, mida ei kasutata ära aastal n+1, tühistatakse.
2. Erandjuhtudel ning juhul, kui Euroopa Liidu Solidaarsusfondi olemasolevatest rahalistest vahenditest ei piisa katastroofi toimumise aastal abi andmiseks sellises suuruses, nagu vajalikuks peetakse, võib komisjon teha ettepaneku vahe rahastamiseks järgmiseks aastaks ette nähtud vahenditest.

¹⁸ ELT L, lk .

¹⁹ Nõukogu 11. novembri 2002. aasta määrus (EÜ) nr 2012/2002 Euroopa Liidu solidaarsusfondi loomise kohta (EÜT L 311, 14.11.2002, lk 3).

Artikkel 11

Hädaabireserv

1. Hädaabireservi võib kasutada kiireks reageerimiseks konkreetsetele hädaabivajadustele liidus või kolmandates riikides selliste sündmuste järel, mida eelarve koostamisel ei olnud võimalik ette näha, eelkõige hädaolukordadele reageerimise ja tugioperatsioonideks pärast loodus- ja inimtegevusest tingitud õnnetusi ja humanitaarkriise, ulatuslike ohtude korral rahvatervisele, loomade või taimetervisele ning vastava olukorra kujunedes liidu välispiiridel rändevoogudest tekkiva erakorralise surve korral.
2. Reserviks on igal aastal ette nähtud 600 miljonit eurot (2018. aasta hindades) ja seda võib finantsmääruse kohaselt kasutada kuni aastani $n+1$. Reserv kantakse liidu üldeelarvesse määratlemata otstarbega assigneeringuna. Kõigepealt võetakse kasutusele eelmisest aastast tulenev osa iga-aastasest summast. See osa iga-aastasest summast, mida ei kasutata ära aastal $n+1$, tühistatakse.

Iga aasta 1. oktoobriks peab aasta lõpuni tekkivate vajaduste rahuldamiseks jääma kasutada vähemalt veerand aastaks n ettenähtud summast.

Iga aasta 30. septembrini kättesaadavast summast ei tohi vastavalt sise- või välisoperatsioonide jaoks kasutusele võtta rohkem kui pool.

Alates 1. oktoobrist võib kättesaadava summa ülejäänud osa aasta lõpuni tekkivate vajaduste rahuldamiseks sise- või välisoperatsioonide jaoks kasutusele võtta.

Artikkel 12

Kulukohustuste koguvaru (liidu reserv)

1. Kulukohustuste koguvaru (liidu reserv), mis tehakse kättesaadavaks lisaks finantsraamistikus aastate 2022–2027 kohta kindlaks määratud ülemmääradele, koosneb järgmisest:
 - (i) finantsraamistiku aasta $n-1$ kulukohustuste ülemmäärade raames allesjäänud varud;
 - (j) alates aastast 2023 lisaks punktis a osutatud varudele summa, mis vastab aasta $n-2$ jooksul vabastatud assigneeringutele, ilma et see piiraks finantsmääruse artikli [15] kohaldamist.
2. Euroopa Parlament ja nõukogu võivad kulukohustuste koguvaru (liidu reservi) või selle osa kasutusele võtta EL toimimise lepingu artiklis 314 sätestatud eelarvemenetluse raames.

Artikkel 13

Paindlikkusinstrument

Paindlikkusinstrumenti võib teataval eelarveaastal kasutada selliste selgelt kindlaks määratud kulude rahastamiseks, mida ei saa rahastada ühe või mitme muu rubriigi

ülemmäärade piires. Teist lõiku arvesse võttes on paindlikkusinstrumendi aastane ülemmäär 1000 miljonit eurot (2018. aasta hindades).

Paindlikkusinstrumendi iga-aastast summat suurendatakse igal aastal järgmise summa võrra:

- (k) summa, mis on võrdväärne Globaliseerumisega Kohanemise Euroopa Fondi iga-aastase summa selle osaga, mis on eelmisel aastal tühistatud;
- (l) summa, mis on võrdväärne Euroopa Liidu Solidaarsusfondi iga-aastase summa selle osaga, mis on vastavalt artikli 10 lõikele 1 eelmisel aastal tühistatud;
- (m) summa, mis on võrdväärne hädaabireservi iga-aastase summa selle osaga, mis on vastavalt artikli 11 lõikele 2 eelmisel aastal tühistatud.

Kooskõlas teise lõiguga paindlikkusinstrumendi jaoks kättesaadavaks tehtavaid summasid kasutatakse vastavalt käesolevas artiklis sätestatud tingimustele.

- 3. Paindlikkusinstrumendi iga-aastase summa ärakasutamata osa võib kasutada kuni aastani $n+3$. Kõigepealt võetakse kasutusele eelmistest aastatest tulenev osa iga-aastasest summast, alustades kõige varasemast. See osa iga-aastasest summast, mida ei kasutata ära aastal $n+3$, tühistatakse.

Artikkel 14

Ettenägematute kulude varu

- 1. Ettenägematute olukorrale reageerimiseks ja viimase võimalusena kasutamiseks luuakse ettenägematute kulude varu, mille suurus on kuni 0,03 % liidu kogurahvatulust ja mis jääb välja finantsraamistiku ülemmäärade hulgast. Selle võib kasutusele võtta üksnes seoses paranduseelarve või aastaeelarvega.
- 2. Ettenägematute kulude varu ei tohi ühelgi eelarveaastal kasutada suuremas ulatuses kui finantsraamistikus tehtavates iga-aastastes tehnilistes kohandustes ette nähtud maksimaalne summa ning see peab olema kooskõlas omavahendite ülemmääraga.
- 3. Ettenägematute kulude varu kasutuselevõtmisega kättesaadavaks tehtud summad tuleb täielikult kompenseerida jooksva eelarveaasta või tulevaste eelarveaastate finantsraamistiku ühe või mitme rubriigi varuga.
- 4. Lõike 3 kohaselt kompenseeritud summasid ei võeta enam kasutusele finantsraamistiku kontekstis. Ettenägematute kulude varu kasutamisel ei tohi ületada finantsraamistikus jooksvaks eelarveaastaks või tulevasteks eelarveaastateks ette nähtud kulukohustuste ja maksete assigneeringute ülemmäärasid.

4. peatükk

Finantsraamistiku muutmine ja läbivaatamine

Artikkel 15

Finantsraamistiku muutmine

1. Ilma et see piiraks artikli 3 lõike 2, artiklite 16–20 ja artikli 24 kohaldamist, võib ettenägemata asjaoludel finantsraamistikku muuta, pidades seejuures kinni kehtiva omavahendite otsuse kohaselt sätestatud omavahendite ülemmäärast.
2. Üldjuhul tuleb kõik ettepanekud finantsraamistiku muutmiseks lõike 1 kohaselt esitada ja vastu võtta enne asjaomase aasta või esimese asjaomase aasta eelarvemenetluse algust.
3. Igas lõike 1 kohast finantsraamistiku muutmist käsitlevas ettepanekus uuritakse võimalust kulud muudetava rubriigiga hõlmatud programmide vahel ümber jaotada, pidades eeskätt silmas assigneeringute mis tahes eeldatavat alakasutamist.
4. Finantsraamistiku muutmisel vastavalt lõikele 1 võetakse arvesse võimalust tasakaalustada ühe rubriigi ülemmäära suurendamine mõne muu rubriigi ülemmäära vähendamise abil.
5. Finantsraamistiku muutmisel vastavalt lõikele 1 säilib asjakohane suhe kulukohustuste ja maksete vahel.

Artikkel 16

Finantsraamistiku läbivaatamine

Komisjon esitab enne 1. jaanuarit 2024 finantsraamistiku toimimise läbivaatamise. Vajaduse korral lisatakse läbivaatamisele asjakohased ettepanekud.

Artikkel 17

Rakendamisega seotud muutmine

Euroopa Parlamendile ja nõukogule finantsraamistiku tehniliste kohanduste tulemuste teatamisel esitab komisjon vajaduse korral ettepanekud makseteks ettenähtud assigneeringute üldsumma muutmiseks, mida ta peab rakendamisest lähtuvalt vajalikuks, et tagada igaaastaste maksete ülemmäärade nõuetekohane haldamine ja eelkõige nende korrapärane areng kulukohustuste täitmise seotud assigneeringute suhtes.

Artikkel 18

Finantsraamistiku muutmine aluslepingute muutmise korral

Kui aluslepinguid muudetakse nii, et see avaldab mõju eelarvele, muudetakse finantsraamistikku vastavalt.

Artikkel 19
Finantsraamistiku muutmine liidu laienemise korral

Kui liiduga ühineb üks või mitu uut riiki, muudetakse finantsraamistikku, et võtta arvesse sellest tulenevaid kulusi.

Artikkel 20
Finantsraamistiku muutmine Küprose taasühendamise korral

Kui Küpros taasühendatakse, muudetakse finantsraamistikku, et võtta arvesse Küprose küsimuse terviklikku lahendust ja taasühendamisest tulenevaid täiendavaid rahalisi vajadusi.

5. peatükk

Suuremahuliste projektide rahastamise toetamine

Artikkel 21
Suuremahuliste projektide rahastamise toetamine

1. [Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse XXXX/XX - *kosmoseprogramm*]²⁰ kohaldamisalasse kuuluvate suuremahuliste projektide jaoks eraldatakse liidu üldeelarvest ajavahemikuks 2021–2027 kuni 14 196 miljonit eurot (2018. aasta hindades).
2. Rahvusvahelise katsetermotuumareaktori (ITER) projektile eraldatakse liidu üldeelarvest ajavahemikuks 2021–2027 kuni 5406 miljonit eurot (2018. aasta hindades).

6. peatükk

Eelarvemenetluse käigus tehtav institutsioonidevaheline koostöö

Artikkel 22
Eelarvemenetluse käigus tehtav institutsioonidevaheline koostöö

Euroopa Parlament, nõukogu ja komisjon (edaspidi „institutsioonid”) võtavad iga-aastase eelarvemenetluse lihtsustamiseks meetmeid.

Institutsioonid teevad kogu menetluse vältel heas usus koostööd oma seisukohtade lähendamiseks. Institutsioonid teevad menetluse kõikidel etappidel asjakohaste institutsioonidevaheliste kontaktide abil koostööd, et jälgida töö edenemist ja analüüsida oma seisukohtade lähedust.

Institutsioonid tagavad nii palju kui võimalik oma tööde ajakava kooskõlastamise, et võimaldada menetluste läbiviimist ühtsel ja kooskõlastatud viisil, mille lõpptulemuseks on liidu üldeelarve lõplik vastuvõtmine.

²⁰ ELT C, lk .

Kolmepoolseid kohtumisi võib korraldada menetluse kõikidel etappidel ja erineval esindatuse tasemel, sõltuvalt kavandatava arutelu olemusest. Iga institutsioon nimetab kooskõlas oma kodukorraga kohtumisel osalejad, määrab kindlaks oma läbirääkimismandaadi ja teavitab õigeaegselt teisi institutsioone kohtumiste korrast.

Artikkel 23
Eelarve ühtsus

Kooskõlas finantsmääruse artikliga [7] kantakse liidu üldeelarvesse kõik liidu ja Euratomi kulud ja tulud, sealhulgas kulud, mis tulenevad nõukogu poolt pärast konsulteerimist Euroopa Parlamendiga ühehäälselt tehtud mis tahes asjaomastest otsustest vastavalt ELi toimimise lepingu artiklile 332.

7. peatükk

Lõppsätted

Artikkel 24
Üleminek järgmisesse mitmeaastasesse finantsraamistikku

Komisjon esitab enne 1. juulit 2025 uue mitmeaastase finantsraamistiku ettepaneku.

Artikkel 25
Jõustumine

Käesolev määrus jõustub kolmandal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Seda kohaldatakse alates 1. jaanuarist 2021.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel,

Nõukogu nimel
eesistuja